

Zorg voor goede bedrijfshygiëne

Een schoon bedrijf, een gezond bedrijf

voorjaar 2007

In alle fasen van de teelt is het van belang om ziekten en plagen tegen te gaan. Op een schoon bedrijf krijgen ziektekiemen en ongedierte minder kans zich te ontwikkelen en te verspreiden. Veel ziekten verspreiden zich doordat ziek materiaal op het bedrijf achterblijft. Zorg dus altijd voor een opgeruimd bedrijf. Het is de eerste winst.

Hoe houden we de zaak gezond?

Soms kunnen ziekten zeer plaatselijk optreden. Met name schimmels kunnen soms bij één of enkele planten voorkomen. Wie op tijd de zieke plantendelen of zieke planten zorgvuldig van het bedrijf afvoert, voorkomt daarmee later veel problemen. Het is als met een rotte appel in een kist gezond fruit. Als aangetast materiaal lang op het bedrijf blijft, werkt dit verspreiding van bijvoorbeeld schimmelsporen of bladaaltjes in de hand. Handel daarom altijd snel en voer ziek materiaal af zonder dat dit in aanraking komt met gezonde planten. Laat aangetast materiaal dan ook nooit in het pad of langs de kant liggen. Voer aangetast materiaal direct af in een container.

Zicht op het gewas

Controleer uitgangsmateriaal op ziekten en plagen bij binnenkomst.

Maak alleen stek van gezonde planten. Om te zien of er zieke plantendelen voorkomen op het bedrijf is het van belang om regelmatig het gehele bedrijf te doorlopen. Schakel daarbij ook personeel in. Als zij afwijkingen in het gewas zien is het goed als zij daar tijdig melding van maken. Hierdoor kunnen tijdig maatregelen genomen worden.

Niet alleen planten

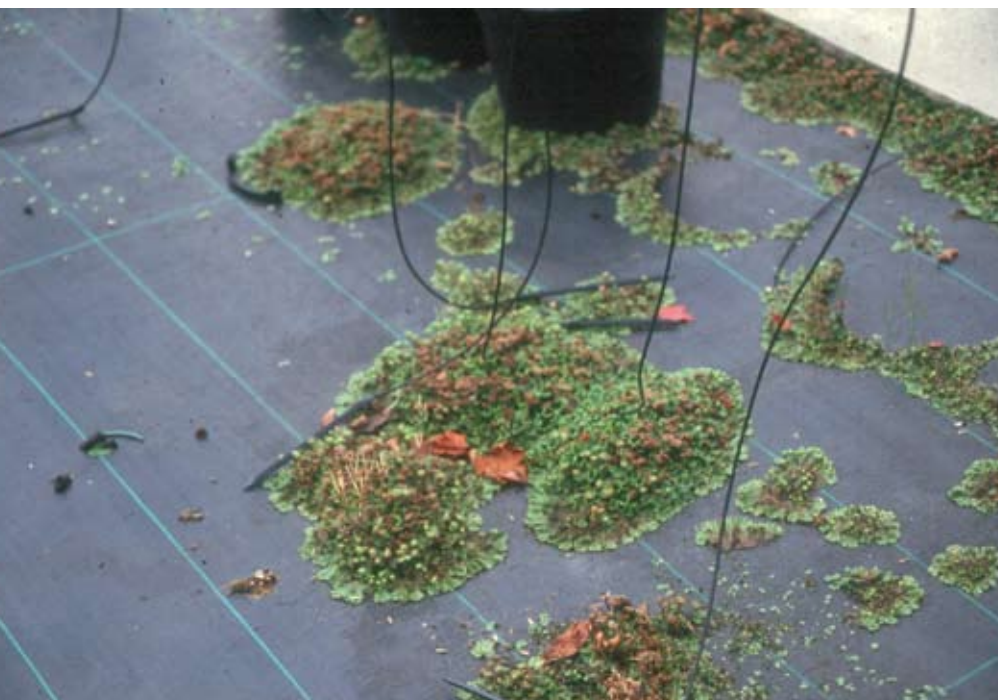
Schimmelsporen of ziektekiemen zitten niet alleen op planten, maar kunnen ook voorkomen op potten, in goten of andere dode materialen waar de planten uiteindelijk mee in aanraking komen. Zorg daarom dat ook deze materialen schoon blijven en dat zich geen schimmelsporen kunnen nestelen op rommelige plekken. Houd vloeren en paden vrij van rommel en plantresten. Veeg het containerveld voor de teelt schoon, dit voorkomt

onkruid en levermos en het achterblijven van ziekten op gewasresten. Maak grondbewerking- en roomachines regelmatig schoon. Het is ook belangrijk om te werken van gezonde naar eventuele zieke percelen (aaltjes).

Blijf onkruid de baas

Natuurlijk is de strijd tegen het onkruid een voortdurende zorg voor de boomkweker. Dat geldt voor het bedrijf zelf, maar ook de directe omgeving. Vooral op rommelige erven komt het nog wel eens voor dat zaden van onkruiden zich verspreiden. Juist tegen die vorm van verspreiding kunnen we wat doen. Hoe schoner de omgeving, des te beter dit werkt om de rest ook schoon te houden.

Hoe houdt u het bedrijf schoon en gezond?

- Houd voortdurend zicht op het gewas; controleer regelmatig op ziekten en afwijkingen
- Verwijder aangetaste plantendelen zorgvuldig (in plastic zak of container)
- Laat geen aangetast materiaal slingeren
- Reinig aangetaste dode materialen, bakken, goten, containers, containerveld, (glas-) opstanden.
- Voorkom onkruidgroei
- Gooi geen onkruid in de sloot
- Zorg dat het gehele bedrijf schoon blijft
- Let op verloren hoeken, braak terrein

Ervaringen uit de praktijk

Willem Jan van de Kamp,
onderzoeker bij van
Boomkwekerij Van der Starre BV
in Boskoop

“Ons bedrijf bestaat uit 5 vestigingen met een totale productie van 24 ha. Schoon werken is bij ons een voorwaarde voor succes. Een opgeruimd bedrijf nadat is afgeleverd is voor ons een eerste vereiste. Dood blad halen we al zo snel mogelijk weg. Je voorkomt daar al mee dat schimmels en mijten zich tijdens de teelt verspreiden. Voor ons is vooral ook de vermeerderingsfase zeer belangrijk. Zeker in het stekbedrijf kun je je geen fouten veroorloven en dus zorgen we ervoor dat alles gereinigd is: stekplaten, stekkisten en de omgeving. Zeker in de stekfase is het ontsmetten van gereedschap zeer belangrijk. Wat wij zeer

intensief doen, is het verwijderen van onkruid. Tussen de planten wordt dit met de hand gedaan. Een uitzondering hierop is levermos, dit wordt bespoten. Rondom de kas spuiten we regelmatig tegen onkruid. De potten waarin we werken, die zijn allemaal nieuw. Door zo schoon mogelijk te

werken laten we niets aan het toeval over. In de recirculatiesystemen laten we ter controle regelmatig monsters nemen om de vinger aan de pols te houden. Tot nu toe verloopt het allemaal goed. En dat willen we graag zo houden.”

Tips

Tabletten, paden en andere dode materialen

Ontsmet tabletten, paden, bevoeiingsmatten en andere dode materialen. U kunt hiervoor gebruik maken van bijvoorbeeld Jet 5, Menno Ter Forte, Menno Clean, Dimanin of Groen-ex.

Meer informatie:

- In de gewasbeschermingsgids van de DLV Plant staan nuttige tips over het schoonhouden van het bedrijf en de middelen die daarbij het beste toegepast kunnen worden.
- Op de website www.gezonde-boomteelt.nl staan diverse nuttige adviezen hoe ziekten en plagen te voorkomen zijn; veel punten van preventie hebben te maken met bedrijfshygiëne.

Schone glasopstanden

Reinig de binnenkant van de kas met Dimanin, Groen-ex, Menno Ter Forte of Luxan Algendood. Pas op dat deze middelen niet in het oppervlaktewater komen. Het middel Jet 5 is zowel op glas als op folie te gebruiken.

Braakliggende percelen

Vergeten hoeken of braak liggende percelen kunnen vaak een bron van ziekten en onkruiden zijn. Wees bedacht op deze stukken.

Start containerteelt

Houd restpartijen uit containerteelt apart van een nieuwe teelt of gooi ze weg; dit voorkomt verspreiding van onkruidgroei en ziekten en plagen. Gebruik in de containerteelt goed en schoon gietwater. Soms

kan slootwater veel onkruidzaden bevatten. Houd containervelden schoon door ze na de teelt te reinigen van grondresten en onkruiden. Dit voorkomt verspreiding van ziekten en (zaad-) onkruiden.

Praktijknetwerk Telen met toekomst werkt aan een breed gedragen duurzame teelt in de plantaardige sectoren. Ruim 400 ondernemers testen en beoordelen duurzame teeltmaatregelen, 'Best Practices,' op de praktische toepasbaarheid en haalbaarheid. Dit gebeurt zoveel mogelijk in samenwerking met diverse partijen die het boerenerf cq. de tuin betreden. Deze folder is met grote zorg samengesteld. De samenstellers zijn echter niet aansprakelijk voor eventuele schadelijke gevolgen die kunnen ontstaan bij gebruik van gegevens.

Colofon:

Productie: Telen met toekomst

Tekst: Fred Geers, Pieter van Dalfsen
(PPO)

Eindredactie: Fred Geers (PPO)

Vormgeving en druk: Graphiset Uden

